

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

20. september 2018*

»Præjudiciel forelæggelse – grundlæggende frihedsrettigheder – artikel 21 TEUF, 45 TEUF, 49 TEUF og 63 TEUF – direktiv 2004/38/EF – artikel 22 og 24 – et offentligt organs forkøbsret til de parceller, der ligger på det område, hvor dette organ virker, med henblik på opførelsen af sociale boliger – tildeling af boliger med prioritet for privatpersoner, som har en »stærk samfundsmæssig, økonomisk eller sociokulturel tilknytning« til det pågældende område – situation, hvor samtlige elementer er begrænset til en enkelt medlemsstat – afvisning af anmodningen om præjudiciel afgørelse«

I sag C-343/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (den nederlandsksprogede ret i første instans i Bruxelles, Belgien) ved afgørelse af 19. maj 2017, indgæet til Domstolen den 8. juni 2017, i sagen

Fremoluc NV

mod

Agentschap voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant (Vlabinvest APB),

Vlaams Financieringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant (Vlaams Financieringsfonds),

Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen NV (VMSW),

Christof De Knop m.fl.,

procesdeltager:

Vlaamse Gewest

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, T. von Danwitz (refererende dommer), og dommerne C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe og C. Lycourgos,

generaladvokat: Sharpston

justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

* Processprog: nederlandsk.

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 3. maj 2018,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Fremoluc NV ved advokaten P. Peeters, R. van Cleemput, P. de Bandt og J. Dewispelaere,
- Agentschap voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant (Vlabinvest APB) og Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen NV (VMSW) ved advokaten P. Hofströssler og V. Sagaert,
- Vlaams Gewest ved advokaten E. Cloots, S. Sottiaux og J. Roets,
- den tjekkiske regering ved M. Smolek, J. Vlácil og J. Pavliš, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved H. Tserepa-Lacombe, M. Kellerbauer, L. Malferrari og F. Wilman, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 21 TEUF, 45 TEUF, 49 TEUF og 63 TEUF samt artikel 22 og 24 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF (EUT 2004, L 158, s. 77, berigtiget i EUT 2004, L 229, s. 35).
- 2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en tvist mellem Fremoluc NV på den ene side og Agentschap voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant (agenturet for grund- og boligpolitik for Vlaams-Brabant, Belgien, herefter »Vlabinvest APB«), Vlaams Financieringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant (den flamske fond til finansiering af grund- og boligpolitik for Vlaams-Brabant, Belgien), Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen NV (det flamske selskab for sociale boliger, Belgien, herefter »VMSW«), Vlaams Gewest (Regionen Flandern, Belgien) og Christof De Knop m.fl. på den anden side (herefter »De Knop m.fl.«) vedrørende gyldigheden af en aftale om salg af fast ejendom fra Knop m.fl. til Vlabinvest APB efter sidstnævntes udøvelse af en forkøbsret til disse ejendomme.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Artikel 22 i direktiv 2004/38, som har overskriften »Geografisk anvendelsesområde«, fastsætter:

»Retten til ophold og retten til tidsubegrænset ophold gælder på hele værtsmedlemsstatens område. Medlemsstaterne må kun indføre geografiske begrænsninger for retten til ophold og retten til tidsubegrænset ophold, hvis der også gælder sådanne begrænsninger for medlemsstatens egne statsborgere.«

4 Dette direktivs artikel 24, stk. 1, med overskriften »Ligebehandling« bestemmer:

»Med forbehold af specifikke bestemmelser, der udtrykkeligt fremgår af traktaten og den afledte ret, anvendes traktatens bestemmelser uden forskelsbehandling på alle unionsborgere, der i henhold til dette direktiv opholder sig i værtsmedlemsstaten, og på værtsmedlemsstatens egne statsborgere. Denne ligebehandling gælder også familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, men som har ret til ophold eller ret til tidsubegrænset ophold.«

Belgisk ret

5 Ifølge decreet betreffende opdracht van de bevoegdheid inzake het voeren van een specifiek grond- en woonbeleid voor Vlaams-Brabant aan de Provincie Vlaams Brabant (dekret om overførslen af kompetencen vedrørende en særlig grund- og boligpolitik for Vlaams-Brabant til provinsen Vlaams-Brabant) af 31. januar 2014 (*Moniteur belge* af 28.2.2014, s. 17461), har Vlabinvest APB kompetence til at føre en særlig grund- og boligpolitik for provinsen Vlaams-Brabant (provinsen Vlaams-Brabant, Belgien), herunder gennemførelsen af sociale boligprojekter i kommunerne i denne provins, og har med henblik herpå en forkøbsret til de byggegrunde, som ligger i renoverings- og byggezoner for boliger i de 26 kommuner inden for dens område, der er fastsat af Vlaams regering (den flamske regering, Belgien).

6 I besluit houdende het provinciaal reglement betreffende de werking en het beheer van [Vlabinvest APB] (bekendtgørelse af provinsreglementet om funktionen og administrationen af [Vlabinvest APB]) af 25.2.2014 (herefter »provinsreglementet«) fastsættes Vlabinvest APB's område til 39 kommuner i provinsen Vlaams-Brabant, og det sociale projekt defineres som »et projekt, der har været eller er helt eller delvist finansieret af [...] Vlabinvest APB med henblik på at stille bosteder eller parceller til rådighed på fordelagtige vilkår«, og fastsætter indtægtsbetingelserne for så vidt angår adgangen til de boliger, der lejes ud og sælges.

7 Reglementets artikel 2 bestemmer:

»§ 1. Vlabinvest APB's direktion tilbyder boliger eller parceller til leje, langtidslje (langtidsljeaftale) eller salg, herunder i et socialt boligprojekt finansieret af [...] Vlabinvest APB efter direktionens undersøgelse af de potentielle lejere, langtidsljere eller købere [...]

§ 2. Hvad angår tilrådighedsstillelsen af boliger eller arealer, herunder i et socialt boligprojekt som omhandlet i § 1 [...], gives de potentielle lejere, langtidsljere eller købere, som har en stærk samfundsmæssig, økonomisk eller sociokulturel tilknytning til det pågældende område, i enhver fase i projektet førstprioritet.«

8 Artikel 2/2 i Besluit van de Vlaamse regering betreffende de voorwaarden voor de overdracht van onroerende goederen door de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en de sociale huisvestingsmaatschappijen ter uitvoering van de Vlaamse Wooncode (den flamske regerings bekendtgørelse om betingelserne for overdragelse af fast ejendom, som foretages af Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen og de sociale boligselskaber til gennemførelse af Vlaamse Wooncode) af 29. september 2006 (*Moniteur belge* af 13.11. 2006, s. 60628), som ændret ved Besluit van de Vlaamse regering (den flamske regerings bekendtgørelse) af 4. april 2014 (*Moniteur belge* af 11.7. 2014, s. 53261, herefter »bekendtgørelsen af 29. september 2006«) bestemmer:

»[...] [P]rioriteten med hensyn til overtagelsen af boliger og parceller, som er en del af et boligprojekt, der delvist finansieres ved hjælp af midler fra [...] Vlabinvest APB, finder først anvendelse efter anvendelsen af den i artikel 2, § 2, i [provinsreglementet af 25. februar 2014] omhandlede prioritet [...] for privatpersoner, som har behov for en bolig, og som har en stærk samfundsmæssig, økonomisk eller sociokulturel tilknytning til Vlabinvest APB's område.

Denne prioritetsregel tager sigte på at opfylde boligbehovene for den oprindelige, mindre velstillede befolkning i en region, der har særlige problemer på boligmarkedet. [...]«

- 9 Den samme prioritetsregel er ligeledes indført i artikel 17, andet til sjette afsnit, i Besluit van de Vlaamse regering tot reglementering van het sociale huurstelsel ter uitvoering van titel VII van de Vlaamse Wooncode (den flamske regerings bekendtgørelse om regulering af det sociale udlejningssystem til gennemførelse af kapitel VII i den flamske boliglov) af 12. oktober 2007 (*Moniteur belge* af 7.12. 2007, s. 60428, herefter »bekendtgørelsen af 12. oktober 2007«).

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 10 Den 9. februar 2015 indgik Fremoluc, der har hjemsted i Belgien, som køber en kontrakt med sælgerne De Knop, der er hjemmehørende i den samme medlemsstat, om salg af flere parceller beliggende i provinsen Vlaams-Brabant på den betingelse, at forkøbsretten ikke udøvedes. Vlabinvest APB, som var ansvarlig for grund- og boligpolitikken i denne provins, udøvede en sådan ret og købte disse parceller den 14. juli 2015 for derefter at videresælge dem den 31. juli 2015 til VMSW, som den samme dato lod en brugsret til de nævnte parceller gå tilbage til Vlabinvest APB.
- 11 Fremoluc har iværksat søgsmålet ved den forelæggende ret, Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (den nederlandsksprogede ret i første instans i Bruxelles, Belgien) med påstand om ophævelse af de af Vlabinvest APB indgåede aftaler den 14. og den 31. juli 2015, og at det fastslås, at aftalen af 9. februar 2015 har fuld retsvirkning. Fremoluc har navnlig gjort gældende, at aftalen af 14. juli 2015 er ugyldig i det hele, idet den hviler på et ulovligt formål, nemlig Vlabinvest APB's gennemførelse af den grund- og boligpolitik, som agenturet er ansvarlig for, der fastsætter en prioritetsregel i strid med artikel 21 TEUF, 45 TEUF, 49 TEUF og 63 TEUF samt med artikel 22 og 24 i direktiv 2004/38.
- 12 Vlabinvest APB, VMSW og Regionen Flandern er til gengæld af den opfattelse, at disse bestemmelser ikke finder anvendelse i den foreliggende sag, i det omfang samtlige tvistens elementer er begrænset til en enkelt medlemsstat, nemlig Belgien. De har tilføjet, at denne prioritetsregel først kan finde anvendelse på stadiet for tildeling af parceller og boliger, der vil blive udviklet af Vlabinvest APB inden for rammerne af et socialt boligprojekt. Den mulige begrænsning, som er blevet påberåbt, er derfor uden relevans på tidspunktet for tvisten i hovedsagen, der vedrører erhvervelsen af byggegrunde med henblik på gennemførelsen af et sådant projekt.
- 13 Den forelæggende ret er dog af den opfattelse, at selv om samtlige elementer i tvisten i hovedsagen er begrænset til Belgien, er den ikke uden enhver forbindelse til en situation, hvor EU-retten finder anvendelse. Navnlig har den ordning, der indeholder den prioritetsregel, som Fremoluc har anfægtet, på én gang mange betydelige ligheder og forskelle med den ordning, der var genstand for den sag, der gav anledning til dom af 8. maj 2013, Libert m.fl. (C-197/11 og C-203/11, EU:C:2013:288). Med henvisning til denne doms præmis 33-35 har den forelæggende ret anført, at den nævnte regel synes at berøre statsborgerne og virksomhederne i andre medlemsstater, og at anvendelsen af den nævnte regel ved efterfølgende salg eller udlejning af parceller og boliger undgås i tilfælde af, at aftalerne af 14. og 31. juli 2015 ophæves. Den forelæggende ret har dog ikke udelukket, at Domstolen i det foreliggende tilfælde fastslår, at EU-retten ikke finder anvendelse på tvisten i hovedsagen.
- 14 Under disse omstændigheder har Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel (den nederlandsksprogede ret i første instans i Bruxelles) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 21 [TEUF], 45 [TEUF], 49 [TEUF] og 63 [TEUF] samt artikel 22 og 24 i [direktiv 2004/38] fortolkes således, at de er til hinder for en ordning, i henhold til hvilken et offentligt organ kan udvikle grunde med henblik på at udbyde parceller og boliger til køb og leje på gunstige vilkår med [prioritet

for] personer, der har en stærk samfundsmæssig, økonomisk eller sociokulturel tilknytning til det område, hvor dette organ virker, og hvor der stilles indkomstkrav, som det store flertal af disse personer kan opfylde, såsom den ordning, der fremgår af

- [bekendtgørelse fra provinsrådet af 25. februar 2014]
- artikel 2/2 i [bekendtgørelse af 29. september 2006] og [artikel 17, andet til sjette afsnit, i bekendtgørelsen af 12. oktober 2007]?«

- 15 Den 9. marts 2018 appellerede Vlabinvest APB og VMSW den forelæggende rets afgørelse om præjudiciel forelæggelse. Ved dom af 24. april 2018 besluttede hof van beroep te Brussel (appeldomstolen i Bruxelles, Belgien), som fik kompetence på grund af den i national lovgivning fastsatte overførende virkning af appellen, at opretholde anmodningen om præjudiciel afgørelse.

Formaliteten vedrørende anmodningen om præjudiciel afgørelse

- 16 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 21 TEUF, 45 TEUF, 49 TEUF og 63 TEUF samt artikel 22 og 24 i direktiv 2004/38 skal fortolkes således, at de er til hinder for en national lovgivning, der indrømmer en forkøbsret til et offentligt agentur, der er ansvarligt for en grund- og boligpolitik, med henblik på erhvervelse af byggegrunde, på hvilke sociale boliger vil blive opført, og fastsætter, at de vil blive tildelt efter en prioritetsregel baseret på, om de potentielt begunstigede har en stærk tilknytning til det område, hvor dette organ virker.
- 17 Vlabinvest APB, VMSW og Regionen Flandern har gjort gældende, at anmodningen om præjudiciel afgørelse ikke kan antages til realitetsbehandling, idet hovedsagen er uden nogen sammenhæng med EU-retten, hvilket Fremoluc, den tjekkiske regering og Europa-Kommissionen har bestridt.
- 18 Det skal indledningsvis fastslås, at anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af EUF-traktatens bestemmelser om fri bevægelighed for personer, etableringsfrihed og frie kapitalbevægelighed samt retsakter, der er vedtaget på grundlag af disse bestemmelser, i en situation, hvor samtlige elementer i hovedsagen, sådan som den forelæggende ret selv har påpeget, er begrænset til en enkelt medlemsstat. Ifølge Domstolens faste praksis kan EUF-traktatens bestemmelser såvel som alle retsakter, der er vedtaget til gennemførelse af denne, imidlertid ikke anvendes i en situation, hvor alle relevante omstændigheder udelukkende har tilknytning til én medlemsstats område (jf. i denne retning dom af 8.5.2013, Libert m.fl., C-197/11 og C-203/11, EU:C:2013:288, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis, og af 15.11.2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).
- 19 Som Domstolen har fastslået forholder det sig således, at mens anlæggelsen af et traktatbrudssøgsmål indebærer, at Domstolen efterprøver, om den nationale foranstaltning, som anfægtes, generelt kan afskrække erhvervsdrivende fra andre medlemsstater fra at gøre brug af den omhandlede frihed, er dens opgave inden for rammerne af en præjudiciel forelæggelse at bistå den forelæggende ret ved løsningen af den konkrete tvist, der er indbragt for den, hvilket forudsætter, at de pågældende friheder kunne påberåbes i tvisten, og altså at det fastslås, at den omhandlede frihed finder anvendelse i nævnte tvist (jf. i denne retning dom af 15.11.2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, præmis 49, og kendelse af 31.5.2018, Bán, C-24/18, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:376, punkt 22).
- 20 Domstolen mindede i præmis 50-53 i dom af 15. november 2016, Ullens de Schooten (C-268/15, EU:C:2016:874), om de fire tilfælde, hvorefter det imidlertid med henblik på at løse tvisten i hovedsager kan være nødvendigt at fortolke traktatens bestemmelser om grundlæggende frihedsrettigheder, selv om de faktiske omstændigheder i de pågældende hovedsager er begrænset til en enkelt medlemsstat, hvilket indebærer, at anmodningerne om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

- 21 Domstolen præciserer, at såfremt den forelæggende ret ikke har fremlagt yderligere oplysninger, end at den omhandlede nationale lovgivning finder anvendelse uden forskel på statsborgere i den berørte medlemsstat og statsborgere i andre medlemsstater, kan Domstolen i disse fire tilfælde ikke fastslå, at anmodningen om en præjudiciel afgørelse vedrørende EUF-traktatens bestemmelser om grundlæggende frihedsrettigheder er nødvendig for løsningen af den tvist, der verserer for den forelæggende ret. De konkrete elementer, der gør det muligt at fastslå, at der består en forbindelse mellem genstanden for eller omstændighederne i en tvist, hvor samtlige elementer er begrænset til en enkelt medlemsstat, og disse bestemmelser, skal nemlig fremgå af forelæggelsesafgørelsen (jf. i denne retning dom af 15.11.2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, præmis 54, kendelse af 27.4.2017, Emmea og Commercial Hub, C-595/16, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:320, præmis 18, og dom af 31.5.2018, Bán, C-24/18, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:376, præmis 17).
- 22 Domstolen har tilføjet, at det i forbindelse med en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor samtlige elementer er begrænset til en enkelt medlemsstat, følgelig tilkommer den forelæggende ret i overensstemmelse med kravene i artikel 94 i Domstolens procesreglement at oplyse Domstolen om, på hvilken måde tvisten – på trods af, at den er af rent intern karakter – frembyder en tilknytning til de EU-retlige bestemmelser om grundlæggende frihedsrettigheder, som gør den præjudicielle anmodning om den ønskede fortolkning nødvendig for løsningen af denne tvist (dom af 15.11.2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, præmis 55, og af 8.12.2016, Eurosaneamientos m.fl., C-532/15 og C-538/15, EU:C:2016:932, præmis 47, samt kendelse af 31.5.2018, Bán, C-24/18, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:376, punkt 18).
- 23 Det skal fremhæves, at disse krav i øvrigt afspejles i Den Europæiske Unions Domstols anbefalinger til de nationale retter vedrørende forelæggelse af præjudicielle spørgsmål (EUT 2016, C 439, s. 1).
- 24 I den foreliggende sag skal det først bemærkes, at den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse ikke indeholder nogen oplysninger om, at den i hovedsagen omhandlede situation skulle kunne være omfattet af de tilfælde, der fremgår af den retspraksis, som følger af dom af 5. december 2000, Guimont (C-448/98, EU:C:2000:663), og af 18. oktober 1990, Dzodzi (C-297/88 og C-197/89, EU:C:1990:360), hvortil der henvises i præmis 52 og 53 i dom af 15. november 2016, Ullens de Schooten (C-268/15, EU:C:2016:874). Navnlige har den forelæggende ret hverken anført, at den i henhold til belgisk ret er forpligtet til at tillægge Fremoluc de samme rettigheder, som en statsborger i en anden medlemsstat vil kunne udlede af EU-retten i den samme situation, eller at de EU-retlige bestemmelser er blevet gjort anvendelige gennem den belgiske lovgivning.
- 25 Herefter skal det bemærkes, at tvisten i hovedsagen omhandler ophævelsen af en salgskontrakt vedrørende parceller, der er beliggende i Belgien, som er indgået mellem ejere, der er hjemmehørende i Belgien, og et offentligt agentur i denne medlemsstat, og at de efterfølgende aftaler, der er indgået mellem de offentlige agenturer i denne medlemsstat, og som udgør en konkret, civilretlig tvist, alene kan føre til en afgørelse, der finder anvendelse mellem parterne. Under disse omstændigheder er den foreliggende sag ikke omfattet af de tilfælde, der er omhandlet i dom af 8. maj 2013, Libert m.fl. (C-197/11 og C-203/11, EU:C:2013:288), som den forelæggende ret har henvist til.
- 26 Domstolen var nemlig i den sag, der gav anledning til den nævnte dom, blevet forelagt spørgsmål af den belgiske forfatningsdomstol i forbindelse med en sag om ophævelse af ikke blot bestemmelser, der fandt anvendelse på landets statsborgere, men også på statsborgere i andre medlemsstater, hvilket medførte, at den af denne ret truffene afgørelse efter Domstolens dom ligeledes havde samme virkning med hensyn til disse sidstnævnte statsborgere. Det følger heraf, at anmodningen om præjudiciel afgørelse heller ikke hører under de tilfælde, der er nævnt i præmis 51 i dom af 15. november 2016, Ullens de Schooten (C-268/15, EU:C:2016:874).
- 27 Endelig skal det afgøres, om anmodningen om præjudiciel afgørelse kan høre under det tilfælde, der er omhandlet i den retspraksis, som følger af dom af 1. juni 2010, Blanco Pérez og Chao Gómez (C-570/07 og C-571/07, EU:C:2010:300), jf. præmis 50 i dom af 15. november 2016, Ullens de

Schooten (C-268/15, EU:C:2016:874). I den forbindelse skal det understreges, at antagelsen af en sådan anmodning til realitetsbehandling er undergivet de betingelser, der følger af dommens præmis 54 og 55.

- 28 Det fremgår af disse betingelser, at det – for at det kan antages, at der består en sådan tilknytning – ikke er tilstrækkeligt, at den forelæggende ret alene har oplyst, at det ikke kan udelukkes, at statsborgere med bopæl i andre medlemsstater har været eller er interesserede i at gøre brug af Unionens bestemmelser om grundlæggende frihedsrettigheder til at udøve virksomhed på området i den medlemsstat, der har vedtaget den omhandlede nationale lovgivning, og dermed, at denne lovgivning, som finder anvendelse uden forskel på landets egne statsborgere og statsborgere i andre medlemsstater, kan have virkninger, som ikke er begrænset til denne medlemsstat.
- 29 Anmodningen om præjudiciel afgørelse skal indeholde konkrete oplysninger, dvs. ikke-hypotetiske, men sikre oplysninger, såsom klager eller ansøgninger, der er indgivet af erhvervsdrivende i andre medlemsstater, eller som involverer statsborgere i disse stater, for at gøre det muligt positivt at fastslå, at den nødvendige tilknytning foreligger. Den forelæggende ret kan nærmere bestemt ikke nøjes med at fremlægge oplysninger for Domstolen, som blot gør det muligt ikke at udelukke tilstedeværelsen af en sådan tilknytning, og som rent abstrakt betraget kunne udgøre holdepunkter til støtte herfor, men skal tværtimod tilvejebringe objektive og sammenhængende oplysninger, der gør det muligt for Domstolen at undersøge, om den nævnte tilknytning består (jf. analogt dom af 6.10.2016, Tecnoedi Costruzioni, C-318/15, EU:C:2016:747, præmis 20 og 22, og af 19.4.2018, Oftalma Hospital, C-65/17, EU:C:2018:263, præmis 39 og 40).
- 30 Den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse er imidlertid begrænset til at nævne, at den i hovedsagen omhandlede prioritetsregel synes at berøre statsborgerne og virksomhederne i andre medlemsstater uden at henvise til sådanne konkrete oplysninger. Navnlig er der ikke givet nogen oplysning, som gør det muligt at bekræfte, at statsborgere i andre medlemsstater, såsom eksempelvis Fremolucs konkurrenter, skulle være interesserede i at gøre brug af de i hovedsagen omhandlede grundlæggende frihedsrettigheder.
- 31 Det følger heraf, at ingen af de fire tilfælde, der er henvist til i denne doms præmis 20, hvor det for at afgøre tvisten i hovedsagen måtte være nødvendigt at foretage en fortolkning af traktatens bestemmelser om grundlæggende frihedsrettigheder, kan anvendes i den foreliggende sag. Hvad angår artikel 22 og 24 i direktiv 2004/38 skal det bemærkes, at de udelukkende regulerer betingelserne for en unionsborgers udøvelse af retten til indrejse og ophold i andre medlemsstater end den, hvor den pågældende er statsborger (dom af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis). Det fremgår imidlertid på ingen måde af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at hovedsagen involverer statsborgere i andre medlemsstater end Kongeriget Belgien.
- 32 Under disse omstændigheder fremgår det ikke af den nævnte anmodning om præjudiciel afgørelse, at der består en tilknytning mellem genstanden for eller omstændighederne i hovedsagen, hvor samtlige elementer er begrænset til en enkelt medlemsstat, og artikel 21 TEUF, 45 TEUF, 49 TEUF og 63 TEUF samt artikel 22 og 24 i direktiv 2004/38, der ønskes fortolket.
- 33 Henset til samtlige disse betragtninger skal det fastslås, at anmodningen om præjudiciel afgørelse ikke kan antages til realitetsbehandling.

Sagsomkostninger

- 34 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Anmodningen om præjudiciel afgørelse indgivet af Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (den nederlandsksprogede ret i første instans i Bruxelles, Belgien) ved afgørelse af 19. maj 2017 kan ikke antages til realitetsbehandling.

Underskrifter